

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 96/13, 89/16 i 5/22) i člana 12. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj: 103/08 i 5/22), izdajem

IZVJEŠTAJ O PREGLEDU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2020. GODINU POLITIČKE ORGANIZACIJE NAROD I PRAVDA

Broj: 03-07-6-724/21
Sarajevo, 11.07.2022. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA.....	3
1. UVOD.....	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	4
3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA.....	5
Predmet pregleda i kontrole.....	5
Cilj pregleda i kontrole.....	5
Obim pregleda i kontrole.....	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE.....	5
5. NALAZI I PREPORUKE.....	5
5.1 NALAZI.....	5
5.2 PREPORUKE.....	8

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Političke organizacije Narod i pravda za 2020. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih 2020. godine.

Rukovodstvo političke stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje stranke u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i poglavlja 15 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Pregled smo obavili u skladu sa revizijskim standardima primjenjivim na angažmanu u pregledu. Ovi standardi zahtijevaju da planiramo i izvršimo pregled da bi dobili umjerenu pouzdanost da stranka nije značajno kršila odredbe Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pregled je ograničen na kontrolu godišnjeg finansijskog izvještaja političke stranke i primjenu analitičkih procedura na podacima iz finansijskih izvještaja, pa prema tome ne obezbjeđuju pouzdanost koja bi se dobila izvršenom revizijom u prostorijama stranke.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu utvrđeno je da je Politička organizacija Narod i pravda prekršila odredbe člana 4. stav (1), člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu našeg pregleda, odnosno kontrole finansijskog izvještaja, osim gornje napomene, nismo zapazili ništa značajno što bi ukazalo na nedostatke u finansijskom izvještaju ili na finansiranje ove političke stranke suprotno odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, niti na finansiranje troškova izborne kampanje suprotno odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Političke organizacije Narod i pravda za 2020. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih 2020. godine.

Pregled i kontrola finansijskog izvještaja su provedeni u skladu sa članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da nije obavljena revizija u prostorijama političke stranke, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Politička organizacija Narod i pravda se finansirala iz sljedećih izvora¹:

R/B	Izvori finansiranja	Iznos (KM)	Struktura (%)
1.	Članarina	33.496.70	7,49
2.	Prilozi fizičkih lica (3-a)	170.983.57	38,24
3.	Prilozi pravnih lica (3-b)	37.100.00	8,30
4.	Prihodi od imovine (3-c)	0.00	0,00
5.	Prihodi od pr.lica (3-d)	0.00	0,00
6.	Prihodi od poklona (3-e)	57,54	0,01
7.	Prihodi iz budžeta (3-f)	204.558.05	45,74
8.	Prihodi od propagande (3-g)	0.00	0,00
I	Ukupni prihodi (1-8)	446.195,86	99,78
II	Ostali prihodi i drugo	1.000,00	0,22
	Izvori finansiranja (I+II)	447.195,86	100,00

U godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu, politička stranka je iskazala rashode u ukupnom iznosu 724.574,61 KM².

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Politička organizacija Narod i pravda.

Politička organizacija Narod i pravda upisana je u registar kod Općinskog suda u Sarajevu, Rješenjem broj: 065-0-FI-18-000004 od 02.04.2018. godine, sa sjedištem u ulici Skenderija broj 5. Rješenjem Općinskog suda u Sarajevu broj: 065-0-F1-19-000003 od 08.07.2019. godine, upisana je promjena sjedišta stranke.

Sjedište stranke je u Sarajevu, ul. Hakije Kulenovića broj 12.

Lice ovlašteno za predstavljanje i zastupanje stranke je Elmedin Konaković, predsjednik stranke.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2020. godinu je Mirza Selimbegović.

¹ Podaci su preuzeti iz korigovanog finansijskog izvještaja, čije korekcije je Centralnoj izbornoj komisiji BiH politička stranka dostavila 06.12.2021. godine i 09.03.2022. godine

² Podaci su preuzeti iz navedenog korigovanog finansijskog izvještaja.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu Politička organizacija Narod i pravda ima sljedeću organizacionu strukturu:

- Centralni ured stranke u Sarajevu
- 40 općinskih organizacija
- organizacioni dio stranke u Mostau
- organizacioni dio stranke u Brčko distriktu BiH i
- organizacioni dio pod nazivom Četvorka.

3. OPIS PREGLEDA I KONTROLE FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA

Predmet pregleda i kontrole je godišnji finansijski izvještaj Političke organizacije Narod i pravda za 2020. godinu godinu i finansijski izvještaj za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora, održanih 2020. godine.

Cilj pregleda i kontrole je da revizor na bazi finansijskog izvještaja pokuša da ustanovi da li je politička stranka u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i odredbama člana 15.10 Izbornog zakona Bosne i Hercegovine. Ukoliko revizor na bazi kontrole finansijskog izvještaja utvrdi određena kršenja navedenog zakona, ocjenjuje da li je potrebno izvršiti reviziju u prostorijama stranke da bi mogao izraziti mišljenje o tome da li se stranka finansirala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka, te da li je troškove izborne kampanje ostvarila u okviru zakonom utvrđenog limita.

Obim pregleda i kontrole finansijskih izvještaja Političke organizacije Narod i pravda obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju je izvršila pregled godišnjeg finansijskog izvještaja Političke organizacije Narod i pravda za 2018. godinu i reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja za 2019. godine, nakon kojih su izdati izvještaji revizije sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama političkoj stranci. Nakon izvršene revizije godišnjeg finansijskog izvještaja za 2019. godinu političkoj stranci su date preporuke: da finansijska sredstva obezbijedena za finansiranje stranke koristi u skladu sa utvrđenim programom utroška sredstava, da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da uspostavi blagovremene i tačne evidencije o prihodima i rashodima stranke, da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, da obrati pažnju na ispravnost i knjigovodstvenih isprava I da blagajnu vodi u skladu sa važećim propisima i principima blagajničkog poslovanja.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu, utvrđeno je da Politička organizacija Narod i pravda nije ispoštovala sve preporuke revizije.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 NALAZI

a) Politička organizacija Narod i pravda je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Politička stranka je svojim programom utroška sredstava za 2020. godinu predvidjela troškove u iznosu od 900.000,00 KM.

U godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama za 2020. godinu stranka je iskazala ostvarene troškove u iznosu od 745.156,14 KM.

Uvidom u strukturu planiranih i ostvarenih troškova nije moguće utvrditi da li je Politička organizacija Narod i pravda troškove toplog obroka, prevoza i regresa zaposlenih, u iznosu od 7.980,00 KM, predvidjela svojim programom utroška.

Stranka je troškove zaposlenika planirala kao troškove plata sa pripadajućim porezima i doprinosima, te nije moguće utvrditi da li su planom, u okviru ove kategorije troškova, obuhvaćeni troškovi toplog obroka, prevoza i regresa i u kom iznosu.

Takođe, za troškove u iznosu od 1.157,50 KM, koje je stranka u finansijskom izvještaju iskazala kao troškove usluga, nije moguće utvrditi da li su isti sadržani u nekoj od planiranih vrsta usluga iz programa utroška sredstava.

Obzirom da politička stranka u programu utroška sredstva nije precizno navela troškove u iznosu od 9.137,50 KM, ili ih nije ni planirala, kao što je prethodno navedeno, prekršila je odredbe člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka³.

b) Politička stranka je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka⁴.

Pregledom finansijskog izvještaja i finansijske dokumentacije Političke organizacije Narod i pravda, utvrđeno je da u poslovnim knjigama nisu uspostavljene blagovremene i potpune evidencije o prihodima i rashodima, čime su prekršene odredbe člana 11. stav (1) i člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) U poslovnim knjigama, suprotno računovodstvenim propisima, nisu evidentirane nenovčane donacije u iznosu od 57,84 KM, koje je politička stranka ostvarila provođenjem kampanje putem društvenih mreža, a koju su finansirali članovi stranke. Takođe, u poslovnim knjigama nisu evidentirani ni troškovi kampanje u navedenom iznosu.
- (2) U finansijskom izvještaju, koji je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH Politička organizacija Narod i pravda je prijavila prihode u iznosu od 447.195,86 KM. Navedeni iznos prihoda odgovara podacima iz finansijske dokumentacije političke stranke i prometu po izvodima sa transakcijskih računa na koje su sredstva uplaćena.
 - U poslovnim knjigama evidentiran je prihod u iznosu od 470.260,00 KM. Uvidom u finansijsku dokumentaciju utvrđeno je da su interni prenosi novčanih sredstava između organizacionih dijelova stranke u iznosu od 30.320,00 KM, suprotno računovodstvenim propisima i odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, u poslovnim knjigama evidentirani kao prihod. U skladu sa odredbom iz člana 13. stav (5) Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka novčana sredstva koja jedan organizacioni dio prenosi drugom organizacionom dijelu unutar političke stranke ne smatra se prihodom.
 - Prihod od članarina, koji je ostvaren i u finansijskom izvještaju prijavljen u iznosu od 33.496,70 KM, u poslovnim knjigama je evidentiran u iznosu od 42.406,09 KM. Pored navedenog, prihod koji je politička stranka ostvarila iz budžeta Općine Stari Grad Sarajevo u iznosu od 1.632,48 KM

³ U skladu sa odredbom člana 4. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, stranka finansijska sredstva iz člana 3. stav (1) ovog zakona može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

⁴ U skladu sa odredbom člana 11 stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, politička stranka je dužna voditi poslovne knjige i podnositi finansijske izvještaje na način koji je utvrđen zakonom i drugim propisima u skladu sa zakonom, odnosno voditi knjige u skladu sa računovodstvenim propisima. U skladu sa odredbom člana 12 stav (1) ovog Zakona, politička stranka je dužna voditi blagovremene, potpune i tačne evidencije o svojim prihodima i rashodima.

i budžeta Općine Bosanska Krupa u iznosu od 557,91 KM, u poslovnim knjigama je evidentiran kao članarina u iznosu od 2.189,36 KM.

- Novčani prilozi fizičkih i pravnih lica koje je politička stranka prijavila u finansijskom izvještaju u iznosu od 208.083,57 KM u poslovnim knjigama su evidentirani u iznosu od 216.129,22 KM. Uvidom u izvode sa transakcijskih računa utvrđeno je da su prihodi u iznosu od 15.112,65 KM, koje je politička stranka ostvarila iz budžeta, u poslovnim knjigama evidentirani kao prilozi pravnih lica. To su prihod iz budžeta Općine Velika Kladuša u iznosu od 10.714,25 KM, prihod iz budžeta Grada Gradačca u iznosu od 3.998,40 KM i prihod iz budžeta Općine Bosanska Krupa u iznosu od 400,00 KM.
 - Povrat zabranjenog priloga iz 2018. godine, u iznosu od 5.148,00 KM, u poslovnim knjigama je evidentiran kao storno, odnosno umanjeње iznosa donacija koje je politička stranka ostvarila 2020. godine.
 - Prihod iz budžeta koji je politička stranka ostvarila u iznosu od 204.558,00 KM i u finansijskom izvještaju ga prijavila u istom iznosu, u poslovnim knjigama je evidentiran u iznosu od 187.255,01 KM. U poslovnim knjigama su evidentirani samo prihodi iz budžeta Federacije BiH i budžeta Kantona Sarajevo, dok su prihodi iz budžeta Općine Velika Kladuša, Grada Gradačca i Općine Bosanska Krupa evidentirani kao prilozi pravnih lica, a prihod iz budžeta budžeta Općine Stari Grad Sarajevo i budžeta Općine Bosanska Krupa evidentiran je u okviru članarina, kao što je prethodno navedeno.
- (3) U poslovnim knjigama dio evidencija o troškovima stranke nije blagovremeno uspostavljen.

- Uvidom u ugovore o zakupu poslovnih prostora i evidencije iz poslovnih knjiga utvrđeno je da su knjiženi samo oni troškovi zakupnine koji su plaćeni tokom 2020. godine. U poslovnim knjigama troškovi zakupnine su evidentirani zaključno sa mjesecom novembrom 2020. godine, u iznosu od 75.445,45 KM. Za mjesec decembar u poslovnim knjigama nije evidentiran ni trošak zakupnine, niti obaveza prema zakupodavcima.
U skladu sa ugovorima o zakupu troškovi zakupnine u 2020. godini su iznosili 91.407,72 KM, kao što je politička stranka i prijavila u finansijskom izvještaju.
- U poslovnim knjigama evidentiran je trošak takse za ovjeru za učešće na Lokalnim izborima u iznosu od 9.300,00 KM. Odlukom Centralne izborne komisije BiH o povratu uplaćenog iznosa takse za ovjeru, broj: 06-1-07-3-163/21 od 25.02.2021. godine Politička organizacija Narod i pravda je ostvarila pravo na povrat uplaćenih sredstva po osnovu takse u iznosu od 6.400,00 KM. Trošak takse je iznosio 2.900,00 KM, kako je politička stranka iskazala u finansijskom izvještaju.
- U poslovnim knjigama kao ostali rashodi iskazani su interni prenosi novčanih sredstava između organizacionih dijelova stranke u iznosu od 30.000,00 KM. U skladu sa odredbom iz člana 21. stav (4) Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka novčana sredstva koja jedan organizacioni dio prenosi drugom organizacionom dijelu unutar političke stranke ne smatra se rashodom.

Troškovi izborne kampanje

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM⁵ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne

⁵ Član 15.10 stav 2. Izbornog zakona BiH propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

izborne komisije BiH Politička organizacija Narod i pravda je u svrhu izborne kampanje za Lokalne izbore 2020. godine mogla potrošiti 564.211,70 KM.

Politička organizacija Narod i pravda je u ispravljenim finansijskim izvještajima, postizbornom finansijskom izvještaju i godišnjem finansijskom izvještaju za 2020. godinu, koje je podnijela Centralnoj izbornoj komisiji BiH, iskazala troškove izborne kampanje u iznosu od 375.131,42 KM.

5.2 PREPORUKE

Preporučuje se Političkoj organizaciji Narod i pravda da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da u programu utroška sredstava precizira planirane stavke troškova i finansijska sredstva koristi u skladu sa utvrđenim programom utroška i*
- *da poslovne knjige vodi u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno da uspostavi blagovremene i potpune evidencije o prihodima i rahodima stranke.*

KOMENTAR

Politička organizacija Narod i pravda je, nakon što joj je dostavljen Preliminarni izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu, u skladu sa odredbama iz člana 14. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka dobrovoljno otklonila nedostatke u finansijskom izvještaju, odnosno izvršila korekcije finansijskog izvještaja.

U finansijskom izvještaju stranka je prijavila nenovčane donacije tri fizička lica, koja je ostvarila na način što su se članovi političke stranke oglašavali na društvenim mrežama. Politička stranka je dostavila izjave donatora o vrijednosti donacija.

Zabranjeni prilog koji je ostvarila od pravnog lica Relax Tours d.o.o. Sarajevo, u iznosu od 5.000,00 KM, politička stranka je vratila donatoru i dostavila dokaz o povratu istog.

Politička stranka je Centralnoj izbornoj komisiji BiH dostavila korigovane obrasce finansijskog izvještaja. Služba za reviziju je uvažila ispravke finansijskog izvještaja, skupa sa izjavama o nenovčanim donacijama i dokazu o povratu zabranjenog priloga, pa su u skladu sa navedenim nalazi revizije navedeni u Preliminarnom izvještaju o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja za 2020. godinu korigovani.

Pomoćnik revizora

Mr.sc. Goran Cicović

Šef Službe za reviziju, revizor

Mr.sc. Hasida Gušić